

Kvartalsrapport 4. kvartal 2023

SpareBank
HALLINGDAL VALDRES

Innholdsfortegnelse

Visjon, verdier og mål

- 3 Visjon
- 3 Misjon
- 3 Verdier
- 3 Hovedmål

Hovedtall konsern

Nøkkeltall konsern

Styrets beretning

- 6 Konsernet
- 6 Bankvirksomheten
- 10 Eiendomsmegling
- 11 Regnskap og økonomisk rådgivning
- 12 Andre virksomheter
- 12 Felleskontrollert virksomhet (FKV)
- 13 Finansiering og likviditet
- 13 Kapitaldekning
- 14 Bankens grønne balanse
- 15 SpareBank 1 Gruppen AS
- 17 Vesentlige transaksjoner med nærstående parter
- 17 Utsiktene fremover

Delårsregnskap

- 19 Resultatregnskap

- 19 Utvidet resultatregnskap
- 20 Balanse
- 22 Endringer i egenkapitalen

Noter til regnskapet

- 25 Note 1 Regnskapsprinsipper
- 25 Note 2 Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger
- 26 Note 3 Finansiell risiko
- 26 Note 4 Tap på utlån, garantier, m.v.
- 30 Note 5 Brutto utlån fordelt på sektor og næring
- 31 Note 6 Innskudd fordelt på sektor og næring
- 31 Note 7 Finansielle derivater
- 32 Note 8 Andre eiendeler
- 32 Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital
- 34 Note 10 Annen gjeld og balanseførte forpliktelser
- 35 Note 11 Kapitaldekning
- 36 Note 12 Egenkapitalbeviseiere og spredning av egenkapitalbevis per 30.09.2023
- 37 Note 13 Segmentinformasjon
- 38 Note 14 SpareBank 1 Boligkreditt AS m.v.
- 39 Note 15 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter
- 41 Note 16 IFRS 16 Leieavtaler
- 42 Note 17 Hendelser etter balansedagen

Visjon, verdier og mål

Visjon

«Bærekraft i alt vi gjør. Anbefalt av kunden.»

Misjon

SpareBank 1 Hallingdal Valdres skal sikre at privatpersoner og bedrifter i størst mulig grad får anledning til å realisere sine drømmer og skape verdier.

Bærekraft og miljø skal være integrert i hele organisasjonen og være en sentral del i våre beslutningsprosesser, rådgivning og tjenester.

Vi bryr oss om våre målgrupper, setter deres behov først og de skal være trygge på at vi stiller opp når det trengs. Som en totalleverandør med lokal tilstedeværelse er det vi som kjenner regionen best og kan gi personer og bedrifter skreddersydde råd, hjelp og støtte tilpasset den enkelte.

I alt vi gjør har vi fokus på at regionen, bedrifter og personer lykkes i å realisere sine mål og vi skal være det naturlige førstevalget.

Verdier

Engasjert, Relevant og Dyktig

Hovedmål

- Målgruppen er kunder med tilknytning til Hallingdal og Valdres.
- Sparebank er kjernevirksomheten. Vi styrker verdikjeden og lønnsomheten gjennom formidling av forsikring, eiendomsmegling, regnskap og økonomisk rådgivning.
- Vi skal i Hallingdal og Valdres være den mest attraktive arbeidsplassen og med de beste og mest fornøyde medarbeidere, med høy endringskapasitet og medarbeidere som er resultatorientert.
- Konsernet er en pådriver i arbeidet med grønn omstilling. Konsernet skal være en foregangsvirksomhet i egne bransjer på miljøengasjement i egen drift og utvikle tjenester som stimulerer kundene til gode miljøtiltak.
- Vi skaper merverdi gjennom å påta oss risiko. Konsernets risikoprofil skal være moderat.

Hovedtall konsern

RESULTATSAMMENDRAG	31.12.2023		31.12.2022	
(Hele tusen kroner)		%		%
Netto renteinntekter	342 924	2,14	242 533	1,72
Netto provisjons- og andre inntekter	71 868	0,45	75 964	0,54
Netto resultat fra finansielle eiendeler	45 042	0,28	23 541	0,17
Andre driftsinntekter	97 282	0,61	111 630	0,79
Sum inntekter	557 116	3,47	453 669	3,22
Sum driftskostnader	318 495	1,99	282 092	2,00
Driftsresultat før tap	238 621	1,49	171 577	1,22
Kredittap utlån, gar. mv. og rentebærende verdipapirer	29 569	0,18	11 182	0,08
Resultat før skatt	209 052	1,30	160 395	1,14
Skatt på resultat fra videreført virksomhet	44 202	0,28	32 137	0,23
Periodens resultat	164 850	1,03	128 258	0,91
IV Resultat før andre inntekter og kostnader	164 850		128 258	
<i>Poster som ikke blir omklassifisert til resultatet:</i>				
Estimatavvik knyttet til ytelsesbasert pensjonsordning	408		2 021	
<i>Poster som kan bli omklassifisert til resultatet:</i>				
Endring i virkelig verdi utlån PM	-892		498	
Skatt virkelig verdi utlån PM	223		-125	
Andre endringer	-		-	
Sum andre inntekter og kostnader	-261	-0,00	2 394	0,02
Periodens totalresultat	164 589	1,03	130 652	0,93

Nøkkeltall konsern

NØKKELTALL	31.12.2023	31.12.2022
Lønnsomhet		
Egenkapitalavkastning	8,5 %	7,0 %
Egenkapitalavkastning (totalresultat)	8,5 %	7,2 %
Kostnadsprosent (morbank)	45,4 %	52,7 %
Kostnadsprosent (konsern)	57,2 %	62,2 %
Balansetall		
Brutto utlån til kunder	14 181 649	11 778 717
Brutto utlån til kunder inkl. overført til kredittforetak	18 455 670	15 184 308
Innskudd fra kunder	11 930 697	10 993 947
Innskuddsdekning	84,1 %	93,3 %
Utlånsvekst siste 12 måneder	20,4 %	9,3 %
Utlånsvekst siste 12 måneder inkl. overført til kredittforetak	21,5 %	11,4 %
Innskuddsvekst siste 12 måneder	8,5 %	16,4 %
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	16 032 493	14 127 014
Forvaltningskapital	17 092 746	14 972 240
Forvaltningskapital inkl. overført kredittforetak	21 366 767	18 377 831
Tap og mislighold i % av brutto utlån		
Tapsprosent utlån	0,21 %	0,07 %
Misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,92 %	0,30 %
Andre tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,48 %	0,35 %
Soliditet (forholdsmessig konsolidert)		
Kapitaldekningsprosent	19,8 %	20,9 %
Kjernekapitaldekningsprosent	18,0 %	19,4 %
Ren kjernekapitalprosent	17,9 %	19,2 %
Ren kjernekapitalprosent, morbank	18,5 %	20,3 %
Netto ansvarlig kapital	2 160 736	1 899 107
Kjernekapital	1 963 130	1 757 560
Ren kjernekapital	1 950 139	1 742 590
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)		8,9 %
LCR, morbank	160,8 %	168,8 %
Kontor og bemanning		
Antall kontor	13	11
Antall årsverk	197,1	172,8

Styrets beretning

Konsernet

Konsernets virksomhet omfatter følgende områder:

- Bankvirksomhet
- Eiendomsmegling
- Regnskapsføring

Alle disse forretningsområdene er konsesjonspliktige.

Den samlede virksomheten blir utført av banken som morselskap og 4 heleide datterselskaper og utgjør 197 årsverk.

Konsernregnskapet omfatter også to felleskontrollerte virksomheter – Samarbeidende Sparebanker AS som er deleier av Alliansesamarbeidet i SpareBank 1 og SpareBank 1 SamSpar AS som er et felleseid selskap som utfører tjenester for eierbankene.

Konsernet har et totalresultat på 164,5 mill. kroner per 4. kvartal 2023. Dette er 33,9 mill. høyere enn resultatet per 4. kvartal i fjor. Resultatet til de felleskontrollerte virksomhetene er innarbeidet i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. SpareBank 1 Gruppen hadde etter 4. kvartal et mye lavere resultat i 2023 enn i 2022. Dette påvirker også resultatet for konsernet SpareBank 1 Hallingdal Valdres. Resultatet for de ulike selskaper er kommentert nedenfor.

Bankvirksomheten

Bankvirksomheten (morbanken) har i kvartalet hatt 119 årsverk.

Banken har et totalresultat etter 4. kvartal 2023 på 206,8 mill. kroner. Dette gir en egenkapitalavkastning på 10,9 % etter skatt. Resultatet er 76,5 mill. høyere enn tilsvarende periode i fjor, men der grunn til å ta med at fjorårets resultat i stor grad var preget av høye råvarepriser, stigende renter og fallende børser. I 2023 har den stigende renten gitt et godt resultatbidrag til bankens totale resultat. Børsutviklingen i året har samlet vært positiv og er medvirkende til det gode resultatet. Resultatet for 2023 er noe over forventet nivå.

Totalresultat
206,7 mill.
4. kvartal 2023

Siden Norges Bank begynte å øke styringsrenten høsten 2021, har det så langt blitt 14 renteøkninger med en samlet økning på 4,5 prosentpoeng. Siste renteøkning var 14. desember. Den stigende renten har ført til høyere rentemarginer og bedre inntjening på bankens kjerneprodukter. Varslede renteendringer tar bortimot 2 måneder før de får effekt for privatkundene så det er en viss forsinkelse i den økte rentebelastningen for husholdningene.

I forbindelse med de to seneste renteøkningene fra Norges Bank (september og desember) valgte banken å ikke øke rentene på lån med pant i bolig. Formålet har vært å ikke belaste kundene i for stor grad og at allerede vedtatte endringer må få virkning for kundene – gi kundene en pustepause. Banken fikk svært mye mediapublisitet rundt denne beslutningen i september. I desember var det flere banker som unnlot å sette opp rentene på boliglån. I kjølvannet av disse beslutningene har banken hatt en svært stor økning i inngående henvendelser i 4. kvartal.

Norges Bank har signalisert at rentetoppen mest sannsynlig er nådd og at det er grunn til å forvente en forsiktig rentenedgang fra slutten av året om prisveksten kommer ned mot målet på 2 %.

Rentestigningen gir banken høyere netto renteinntekter som per 4. kvartal endte på 342,1 mill. kroner. Dette er 99,9 mill. kroner (41,2 %) høyere enn per 4. kvartal 2022. Rentenettoen per 4. kvartal ble 2,21 % (1,74 % per 4. kvartal 2022). Renteinntekter fra lån overført til kredittforetak resultatføres som provisjonsinntekter og utgjør 10,5 mill. kroner. Samlede netto renteinntekter inkludert provisjonsinntekter fra kredittforetak utgjør dermed 352,6 mill. (259,2 mill.).

Netto renteinntekter

342,1 mill.

4. kvartal 2023

Samlede netto provisjons- og andre inntekter er per 4. kvartal på 71,9 mill. kroner og er 4,1 mill. lavere enn på samme tid i fjor. Dette er et inntektsområde som viser seg vanskelig å øke inntektene fra, men både betalingsformidlings-, forsikrings- og plasseringsområdet leverer inntekter på et høyere nivå enn forventet. Renteutviklingen har ført til reduserte provisjonsinntekter på overførte lån til kredittforetak da renteøkningen slår raskere inn i selskapets innlånskostnader enn kunderentene på utlånene som finansieres av kredittforetaket. I tillegg vil de unnlatte renteøkningene på boliglån i september og desember også gi lavere provisjon på overførte lån.

Resultatene i datterselskapene inngår i utbytteposten i resultatregnskapet. Per 4. kvartal 2023 er det resultatført til sammen 2,9 mill. kroner i inntekter fra disse. Selskapene er nærmere omtalt i egne kapitler.

Banken mottok i 2. kvartal utbytte fra Samarbeidende SpareBanker AS på 40,9 mill. kroner som er bankens andel av SpareBank 1 Gruppens resultat for 2022. Øvrige utbytter til banken utgjør i 2023 til sammen 12,4 mill. kroner av det samlede resultatet.

Resultatmessig kan posten som omfatter gevinst og tap samt verdiendringer på finansposter variere med markedsutviklingen for både aksjer og renter. Den posten som gir størst utslag er verdiendringer i aksjemarkedet. 2023 har vært et svært positivt år for aksjer etter et vanskelig år i 2022. Verdiøkningen og realiserte gevinster på bankens aksjer, aksjefond og rentefond utgjør 32,6 mill.

Flere finansposter blir påvirket av renteutviklingen. Fastrenteutlån blir verdivurdert hvert kvartal og med stigende markedsrenter og høyere rente på nye fastrentelån, går verdien på eksisterende fastrentelån noe ned. Årsaken til dette er at et nytt fastrenteutlån i dag vil få en høyere kunderente enn et lån som er gitt tidligere. En reduksjon i de lange rentene i 4. kvartal fører til at verdien på bankens fastrenteutlån øker og nedskrivningene fra årets 3. første kvartaler reverseres fullt ut i 4. kvartal. Rentebytteavtalene som sikrer utlånene til fastrente har naturlig nok motsatt utvikling. Se mer om rentebytteavtaler i note 7. Samlet netto endring på hovedposten for verdipapir er en resultatmessig forbedring på 49,6 mill. kroner i forhold til fjoråret.

Driftskostnadene per 4. kvartal 2023 er på 232,3 mill. og er 44,1 mill. (23,4 %) høyere enn i 2022. Dette er også noe over forventet nivå. Både lønnskostnader og andre driftskostnader øker i forhold til fjoråret. Banken har i løpet av året økt antall årsverk fra 98 til 119. I tillegg til normal kostnadsvekst har det i år vært noe kostnader knyttet til tilpasninger av de leide banklokalene på Geilo og Ål samt til planlegging av fremtidige tilpassinger og endringer i bankens bygningsmasse. I tillegg øker kostnadene til drift av felleseide selskaper (SpareBank 1 SamSpar) noe mer enn generell prisvekst.

Banken bokfører leieavtaler etter IFRS 16. Etter denne standarden vil resultatregnskapet bli belastet med en avskrivning av leierettigheten over kontraktens løpetid. I tillegg blir leierettigheter og leieforpliktelsene ført opp i balansen. Nærmere redegjørelse av leieavtaler og effekter finnes i note 16.

IFRS 9 brukes som prinsipp for måling av tap. Denne standarden er nærmere omtalt i note 2 i årsregnskapet for 2022. Banken har bokført en samlet netto tapskostnad på 29,6 mill. per 4. kvartal. Av dette utgjør 5,7 mill. konstaterte tap, mens tapsavsetningene er økt med 23,9 mill. kroner. Den store økningen i avsetninger kommer fra bedriftsmarkedet der vi ser større utfordringer som følge av den markedsmessige utviklingen, spesielt innenfor bygg og anlegg.

Resultatet per 4. kvartal 2023 er likevel et svært bra resultat og en stor resultatforbedring i forhold til 2022. For andre gang i historien passerer årsresultatet 200 mill. kroner. Resultatet kommer i stor grad fra driftsrelaterte poster i motsetning til tidligere gode år der resultatet gjerne har hatt et godt bidrag fra ekstraordinære poster. Resultat kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Økning i netto renteinntekter
- Verdistigning for aksjefond
- Økning i tapsavsetninger.

Banken har ved utgangen av året en forvaltningskapital på 17,1 mrd. kroner. Balanseveksten siste 12 måneder er på 14,5 %.

Balanseførte utlån i banken samt overførte lån til kredittforetaket SpareBank 1 Boligkreditt AS (boligkreditt) og SpareBank 1 Næringskreditt AS (næringskreditt) har en samlet vekst siste 12 måneder på 3,3 mrd. kroner eller 21,4 %. Banken har overført lån til bolig- og næringskreditt for 4,1 mrd. kroner. Dette utgjør 22,4 % av balanseførte lån i bankens regnskap samt overførte lån til kredittforetakene. Samlede utlån fordeler seg med 71,4 % til privatmarkedet og 28,6 % til bedriftsmarkedet. Veksten i 4 kvartal utgjør alene 1,6 mrd. kroner eller 9,6 %.

Sum engasjement som er misligholdt lengre enn 90 dager utgjør på balansedagen 126,7 mill. kroner. For ett år siden var misligholdet på 35,8 mill. kroner. Den store økningen i brutto misligholdte lån skyldes først og fremst konkurssaker under behandling som også inngår i misligholdrapporteringen. Utover disse sakene er det liten endring i mislighold sammenlignet med for ett år siden. Misligholdet utgjør ved utgangen av året 0,92 % av brutto utlån som inngår i tapsvurderingene (fastrenteutlån holdes utenfor). Samlede avsetninger til tap på utlån og garantier fordeler seg med 70,8 mill. knyttet til bedriftsmarkedet og 15,8 mill. knyttet til privatmarkedet, til sammen 86,6 mill. kroner. Avsetningene for bedriftsmarkedet er i 2023 økt med 22,8 mill., men for privatmarkedet er de redusert med 1,6 mill.

Kredittrisiko knyttet til utlånsporteføljen er bankens største risikoområde. Alle kreditter besluttet i henhold til bankens bevilgningsreglement. Overvåking av kredittrisikoen skjer gjennom risikoklassifiseringssystem utviklet i samarbeid med SpareBank 1 Alliansen hvor de enkelte kunder klassifiseres på bakgrunn av betalingsevne, soliditet og sikkerhet. Tapsutviklingen i banken vil være påvirket av den generelle økonomiske utviklingen i Norge. Bokførte tap i år er på et høyere nivå historisk sett og tilsvarer en kostnad på 0,21 % av brutto utlån. Banken følger aktivt opp løpende engasjementer ved mislighold av betingelser. Ved utgangen av 4. kvartal er 91,0 % av bankens utlånsportefølje klassifisert i de tre beste risikogruppene (laveste risiko, lav risiko og middels risiko). For ett år siden var tilsvarende tall 92,8 % så det er tegn til en svak økning i kredittrisiko i bankens utlånsportefølje det siste året.

Mer utfyllende om tap og tapsvurderinger i note 2 og 4.

Eiendomsmegling

Kvartal (hele tusen kroner)	4. kvartal 2022	1. kvartal 2023	2. kvartal 2023	3. kvartal 2023	4. kvartal 2023
Netto andre inntekter	14 057	12 834	10 343	15 573	14 797
Driftskostnader	-14 392	-12 704	-10 433	-14 486	-15 218
Finansposter	126	93	580	54	308
Resultat før skatt	-209	222	491	1 140	-112

Hittil i år (hele tusen kroner)	31.12.2022	31.03.2023	30.06.2023	30.09.2023	31.12.2023
Netto andre inntekter	62 354	12 834	23 177	38 750	53 547
Driftskostnader	-56 214	-12 704	-23 137	-37 623	-52 841
Finansposter	738	93	673	727	1 035
Resultat før skatt	6 878	222	713	1 853	1 741

Denne virksomheten drives av datterselskapet EiendomsMegler 1 Fjellmegleren AS og har i 4. kvartal hatt 30 årsverk. Selskapet har kontor i alle Hallingdalskommunene og på Fagernes og Beitostølen i Valdres. I tillegg har selskapet en prosjektmegler ved konsernets Oslo-kontor. Fra og med

september har også prosjektmegler vært på plass ved konsernets nystartede kontor i Bergen. Selskapet har en ledende markedsposisjon i Hallingdal. I Valdres er selskapet i en utfordrerposisjon.

Den store endringen i etterspørselen etter fritidsboliger/-leiligheter i forhold til toppårene 2020 og 2021 påvirker resultatet i vesentlig grad. Selskapet har et driftsresultat før skatt etter 4. kvartal 2023 på 1,7 mill. som er en stor resultatnedgang fra 2022 som var på 6,9 mill. kroner. Driftsinntektene på 53,5 mill. er 8,8 mill. lavere enn fjor. Driftskostnadene er også noe lavere, men ikke i tilstrekkelig grad til at driftsresultatet er på høyde med fjoråret.

Selskapet omsatte i 2023 totalt 600 eiendommer mot 713 i tilsvarende periode i fjor. Selv om omsetningstallet er noe lavere enn fjoråret så er 4. kvartal isolert sett bedre enn samme periode i fjor. Det samme gjelder selskapets provisjonsinntekter.

Selskapet har fortsatt god oppdragsinngang i et marked med lavere aktivitet.

Selskapet har satset på å utvide markedsområdet geografisk og har fått et godt fotfeste i nedre deler av Hallingdal og på Beitostølen. I tillegg sikter selskapet seg inn mot destinasjoner på Vestlandet. I 2023 er det etablert nytt kontor på Nesbyen og i Bergen. Den svake kronekursen har ført til at Fjellmegleren merker økt utenlandsk interesse for kjøp av fritidsbolig i fjellheimen. Interessen er høyest fra våre nærmeste naboland.

Et satsingsområde de siste årene har vært prosjektmegling. Selskapet jobber målrettet med større utbyggere og ønsker å være en ressurs for utbyggere også på planstadiet for å kunne tilføre prosjektene en større verdi. Selv om mange større prosjekter er satt på vent i påvente av høyere etterspørsel ser vi nå en viss aktivitet på området og at nye prosjektoppdrag kommer inn.

I tiden fremover vil det fortsatt være knyttet usikkerhet til hvordan renteøkninger og generell prisvekst vil påvirke eiendomsmarkedet og igangsetting av nye prosjekter.

Regnskap og økonomisk rådgivning

Kvartal (hele tusen kroner)	4. kvartal 2022	1. kvartal 2023	2. kvartal 2023	3. kvartal 2023	4. kvartal 2023
Netto andre inntekter	17 527	15 532	14 348	10 889	13 353
Driftskostnader	-17 729	-13 596	-13 267	-10 601	-12 693
Finansposter	-7	-3	51	86	82
Resultat før skatt	-209	1 932	1 132	374	743

Hittil i år (hele tusen kroner)	31.12.2022	31.03.2023	30.06.2023	30.09.2023	31.12.2023
Netto andre inntekter	49 274	15 532	29 880	40 769	54 122
Driftskostnader	-47 614	-13 596	-26 863	-37 464	-50 157
Finansposter	-34	-3	47	133	216
Resultat før skatt	1 625	1 932	3 064	3 438	4 180

Datterselskapet SpareBank 1 Regnskapshuset ValHall AS er en stor og viktig lokal aktør i regnskapsbransjen. Selskapet har i kvartalet hatt 47,7 årsverk og har kontorer i 5 kommuner i Hallingdal og 2 kommuner i Valdres.

Selskapet har et driftsresultat før skatt per 4. kvartal 2023 på 4,2 mill. kroner mot 1,6 mill. kroner per 4. kvartal i 2022. Driftsinntektene har økt med 4,8 mill. kroner fra samme periode i fjor noe som er en inntektsvekst på 9,8 %. Kostnadene øker prosentvis i mindre grad og gir en god resultatforbedring i 2023.

Selskapet opplever økende oppdragsmengde. For å møte økt ressursbehov og dekke opp for naturlig avgang har selskapet rekruttering på agendaen kontinuerlig.

Andre virksomheter

Datterselskapet SpareBank 1 Hallingdal Invest AS har utviklet et tomtefelt for privatboliger på Flå og hadde inntil i fjor en eiendom på Kikut på Geilo der selskapet hadde en kontrakt med utbygger av fritidsleiligheter på tomten.

Utbyggingsprosjektet på Geilo ble ferdigstilt i 2022 og selskapet inntektsførte resterende salgsinntekter i 2022-regnskapet. Hittil i år er det ikke gjennomført nye tomtesalg på Flå.

Resultatet før skatt per 4. kvartal 2023 er på -0,5 mill. kroner. På samme tid i fjor leverte selskapet et resultat på 2,9 mill. etter ferdigstillingen på Geilo. I 4. kvartal har selskapet overtatt et hytteprosjekt på Geilo som ikke er fullført. Det er inngått salgskontrakt på prosjektet og hytta vil bli ferdigstilt i første halvår 2024.

Resultatutviklingen i selskapet vil i stor grad være avhengig av fremtidig tomtesalg på Flå.

Banken eier alle aksjene i selskapet Tisleidalen Hyttegrennd AS som klassifiseres som datterselskap og er innarbeidet i konsernregnskapet. Selskapet eier et opparbeidet tomtefelt for fritidseiendommer i Tisleidalen. Har vært liten aktivitet i selskapet de siste årene.

Felleskontrollert virksomhet (FKV)

De felleskontrollerte selskapene Samarbeidende Sparebanker AS og SpareBank 1 SamSpar AS er eid av de 8 minste bankene i SpareBank 1 Alliansen. Selskapet eier 19,5 % av SpareBank 1 Gruppen AS.

Resultatandelen fra selskapene inngår i konsernregnskapet og blir innarbeidet etter kostmetoden i morselskapet og etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Per 4. kvartal 2023 er det bokført en resultatandel på -1,9 mill. kroner i konsernregnskapet fra disse selskapene. Resultatandelen fra Samarbeidende SpareBank AS i år negativ pga. resultatet i SpareBank 1 Gruppen.

SpareBank 1 Søre Sunnmøre fusjonerte med SpareBank 1 SMN i andre kvartal. De øvrige bankene i SamSpar har benyttet sin forkjøpsrett og kjøpt sine forholdsmessige andeler av SpareBank 1 Søre Sunnmøre sine aksjer. Bankens eierandel er etter dette 8,12 % i Samarbeidende Sparebanker AS og 8,07 % i SpareBank 1 SamSpar AS.

Selskapet SpareBank 1 SamSpar AS er et felles selskap for eierbankene som er satt til å utøve følgende oppgaver og ansvar:

1. Forvaltning av selskapsverdier og selskaper
2. Representasjon på alliansearenaen
3. Faglig ledelse
4. Innovasjon og tjenester

Finansiering og likviditet

Bankens primære finansieringskilde er innskudd fra kunder. Ved utgangen av 4. kvartal utgjør innskuddsvolumet fra kunder 12 mrd. kroner. Samlede innskudd har en vekst siste 12 måneder på i underkant av 928 mill. kroner eller 8,5 %. Bankens utlånsvekst i samme tidsrom er som tidligere nevnt på 21,4 %. Innskuddene fordeler seg med 7,1 mrd. fra privatmarkedet og 4,9 mrd. fra bedriftsmarkedet. Banken har over tid vært kjennetegnet av høy innskuddsdekning, men den tiltakende utlånsveksten i 2. halvår har redusert innskuddsdekningen til 84,1 %. På tilsvarende tidspunkt i fjor var innskuddsdekningen 93,3 %.

Bankens øvrige finansiering består hovedsakelig av verdipapirgjeld og ansvarlig kapital. Banken har ved utgangen av 4. kvartal 2023 til sammen 2,88 mrd. kroner i eksterne innlån fordelt på 7 obligasjonslån på 2,4 mrd. kroner, ett sertifikatlån på 300 mill. kroner og tre ansvarlige lån på til sammen 175 mill. kroner. Mer detaljer om bankens eksterne finansiering i note 9.

Innskudd i Norges Bank og andre kreditt-institusjoner utgjør til sammen 1.302 mill. kroner og er 284 mill. kroner lavere enn for et år siden. Bankens portefølje av rentepapirer (obligasjoner) er bokført til 632 mill. kroner mot 605 mill. kroner for ett år siden.

Et viktig nøkkeltall og rapporteringsparameter for likviditetsbeholdning er nøkkeltallet LCR (Liquidity Coverage Ratio). Per 4. kvartal 2023 er denne rapportert til 160,8 %. Lovkravet er på 100 %. Bankens likviditetssituasjon er tilfredsstillende ved utgangen av kvartalet.

Kapitaldekning

Kapitaldekningsregelverket skal bidra til å sikre at finansforetakene har nok kapital til å møte sine forpliktelser og motstå uventede tapshendelser. Banken har både et generelt minimums- og bufferkrav til ansvarlig kapital (pilar 1) samt et foretaksspesifikt minimumskrav til ansvarlig kapital (pilar 2). Finanstilsynet har fastsatt Pilar 2-kravet til SpareBank 1 Hallingdal Valdres til 2,3 % av risikovektet beregningsgrunnlag. Dette kravet er knyttet til risikofaktorer som ikke er dekket av Pilar 1 og kommer i tillegg til minimumskravene og bufferkravene i Pilar 1. Banken benytter standardmetoden for beregning av kreditt risiko og basismetoden for operasjonell risiko. Banken foretar forholdsmessig konsolidering av eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS, SpareBank 1 Kreditt AS og SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS.

Fra 31.12.23 ble det innført to viktige endringer i kapitaldekningsreglene for norske banker som benytter standardmetoden for beregning av kredittrisiko:

- Den varslede økningen av systemrisikobufferen på 1,5 prosentpoeng ble innført.
- Tidligere var det et krav at Pilar 2-tillegget skulle dekkes inn av ren kjernekapital. Dette ble endret til at $\frac{3}{4}$ av kravet skal dekkes av kjernekapital og $\frac{1}{4}$ av kjernekapitalen skal dekkes av ren kjernekapital. Det betyr at minimum 56,25 % av Pilar 2-kravet må dekkes inn med ren kjernekapital.

Endringen innebærer et regulatorisk minimumskrav for ren kjernekapital på 15,3 %, kjernekapital på 17,2 % og ansvarlig kapital på 19,8 % i stedet for tidligere hhv. 16,3/17,8/19,8 %

Styret har fastsatt mål for ren kjernekapitaldekning for banken og konsernet i 2023 på minimum 17,3 % og en samlet kapitaldekning på 20,8 %. Dette er måltall som skal gi en tilstrekkelig buffer mot de regulatoriske kravene selv etter økningen i systemrisikobufferen.

Ved utgangen av 4. kvartal 2023 er bankens rene kjernekapitaldekning, forholdsmessig konsolidert, på 17,9 %. Kapitaldekningen er på samme tidspunkt på 19,8 %. Uvektet kjernekapitalandel er på samme tidspunkt, forholdsmessig konsolidert, på 8,6 %. Banken har hatt en stor vekst i beregningsgrunnlaget for kredittrisiko i 4. kvartal pga. stor utlånsvekst i privatmarkedet (boliglån) samt økt vekting på noen næringsengasjementer. Dette gjør at banken er under målsatt nivå på kapitaldekning ved nyttår, og utfordres også i forhold til lovkravet. Banken har tatt opp tre ansvarlige lån på til sammen 175 mill. kroner for å styrke den ansvarlige kapitalen og kapitaldekningen.

Utlånsveksten har fortsatt inn i 1. kvartal 2024 og banken oppfyller derfor ikke kapitalbufferkravet på rapporteringstidspunktet. En kapitalplan med nødvendige tiltak er i dag oversendt Finanstilsynet. Disse tiltakene vil bli gjennomført i 1. halvår 2024.

Det vises ellers til redegjørelse om kapitaldekning i note 11.

Bankens grønne balanse

Banken har i flere år satset på utlånsprodukter som kan finansiere tiltak som er med på å spare miljøet. Banken har en palett av grønne utlånsprodukter med svært gunstige vilkår. Volumet på disse produktene er relativt beskjedent sett i forhold til bankens samlede utlånsportefølje. Bankens «grønne finansielle aktiviteter» blir rapportert volummessig gjennom den grønne bankbalansen. Målet på sikt er å øke omfanget slik at en betydelig del av bankens totalbalanse blir «grønn», dvs. at bankens «grønne» innskuddsprodukter samt grønne obligasjonslån finansierer bankens «grønne» utlånsprodukter til private og næringslivet. På denne måte er banken med på å finansiere utlån til bærekraftige investeringer.

Den «grønne» bankbalansen per 31.12.23

Banken har etablert et grønt finansielt rammeverk. Dette rammeverket sier hvilke krav banken stiller til utlån og innskudd for at de skal kunne klassifiseres som «grønne».

Figuren ovenfor viser at «grønne» utlån har et volum på nærmere 1,2 mrd. kroner. Av dette volumet utgjør i underkant av halvparten (552 mill.) lån som kan overføres til SpareBank 1 Boligkreditt («Grønt boliglån – boligkreditt»). Disse lånene tilfredsstiller ikke bankens eget grønne rammeverk, men kvalifiserer til SpareBank 1 Boligkreditt sitt grønne rammeverk og kan overføres (selges) til dette selskapet. Dette rammeverket er ikke like strengt som bankens eget rammeverk.

Utlånsvolumet som tilfredsstiller bankens grønne rammeverk utgjør 635 mill. kroner.

Banken har utstedt et grønt obligasjonslån der utestående volum er 300 mill. kroner. På passivasiden utgjør «grønne» innskudd og det grønne obligasjonslånet en samlet finansiering på ca. 450 mill. kroner. Figuren viser at grønne innskuddsprodukter og det grønne obligasjonslånet finansierer bankens grønne utlån fullt ut.

SpareBank 1 Gruppen AS

Gruppen har fra og med 2023 tatt i bruk nye standarder for regnskapsføring av forsikringskontrakter (fra tidligere IFRS 4 til IFRS 17) og regnskapsføring av finansielle instrumenter (IFRS 9). Per 1. januar 2023 har Gruppen regnskapsført en negativ implementeringseffekt på 1.045 mill. kroner. Denne vil bli kompensert for over tid når inntektene resultatføres i takt med at forsikringsforpliktelsen reduseres. Dette er først og fremst en periodiseringseffekt. Det vil si at ved implementering av IFRS 17 må Gruppen «vente» med å ta inntekten til konsernet leverer tjenesten som for eksempel ved utbetaling av pensjonsforpliktelser.

IFRS 17 er framoverskuende og ser på nåverdien av selskapenes eiendeler og forpliktelser til enhver tid, fremfor tidligere regnskapsspråk som er inntekter og kostnader i siste rapporteringsperiode. SpareBank 1 Hallingdal Valdres har en indirekte eierandel i Gruppen på ca. 1,58 %. Gjennomførte endringer i Gruppens regnskapsføring er vurdert til å ikke medføre vesentlige endringer i SpareBank 1 Hallingdal Valdres sitt regnskap og derfor er ikke balansetall for 2022 omarbeidet.

SpareBank 1 Gruppen fikk et resultat før skatt 213 mill. kroner per 4. kvartal 2023. Resultatet for samme periode i fjor var 1.796 mill. kroner. Resultatet etter skatt ble 247 (1.428) mill. kroner, hvorav -173 (1.036) mill. kroner utgjør majoritetens andel av resultat etter skatt.

Det er vanligvis selskapet Fremtind Forsikring konsern som genererer de største inntektene i Gruppens konsernregnskap. Resultatet i selskapet i 2023 på 1.160 mill. kroner etter skatt er noe lavere enn fjoråret (1.570 mill.). Resultatet for Fremtind er marginalt lavere enn foregående år selv om forsikringstjenestene hadde et klart svakere resultat enn foregående år. Hovedårsaken til resultatnedgangen er flommen «Hans» og styrtregn ellers på Østlandet og økt skadefrekvens og snittskade på hovedproduktene. Investeringsresultatet er betydelig bedre enn for tilsvarende periode i fjor pga. en positiv verdiutvikling på aksjer og god renteavkastning på rentepapirer. I motsatt retning trekker negativ verdiutvikling på rentepapirer samt negativ verdiutvikling på investeringseiendommer.

SpareBank 1 Forsikring hadde et resultat før skatt på 278 mill. kroner i 2023 der resultatet av forsikringstjenester utgjorde 158 mill. kroner.

Det som virkelig påvirker SpareBank 1 Gruppens resultat for 2023 er at det er foretatt en verddivurdering av det felleskontrollerte selskapet Kredinor AS. Den oppdaterte verdien medfører en nedskrivning av eierposten og har en negativ resultateffekt på SpareBank 1 Gruppen sitt mor- og konsernresultat på 769 millioner kroner i 4. kvartal 2023 og for året 2023.

Bankens andel av resultatet i SpareBank 1 Gruppen blir ført som resultatandel i selskapet Samarbeidende Sparebanker AS i konsernregnskapet som omtalt i avsnittet felleskontrollert virksomhet.

Bilde 1: Vårt Bergenskontor åpnet dørene 2. oktober 2023

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter

Det har ikke vært gjennomført transaksjoner med nærstående parter som har hatt vesentlig betydning for virksomhetens stilling eller resultat i løpet av rapporteringsperioden.

Utsiktene fremover

Styret forventer god vekst av personkunder i 2024 noe som vil gi en utlånsvekst godt over forventet kredittvekst i Norge. Morbanken viderefører samarbeidet med Overo og dette er et viktig bidrag til kundeveksten. Mange nye personkunder vil gi en god vekst i andre inntekter, og spare og investeringsrådgivning er et satsningsområde i 2024. Det er i tråd med felles satsning i SpareBank 1.

Styret forventer ingen vesentlig endring i mislighold eller tap i personkundemarkedet. Veksten i utlån til næring vil begrenses med bakgrunn i sterk utlånsvekst gjennom 2023. Det er et mål å ta ned porteføljerisikoen gjennom strammere selektering på bransje og risiko. Mislighold og tap forventes ikke økt utover de nivåer som er rapportert gjennom 2023, men det tar tid å avslutte misligholdte engasjementer selv om tapsrisikoen er liten.

Det vil gjennomføres tiltak første halvår for å heve kapitaldekningen til ønsket nivå i tråd med oversendt kapitalplan til Finanstilsynet.

Styret forventer ingen rentenedgang før tidligst andre halvår 2024, og legger til grunn at markedet er litt optimistiske i inngangen til 2024. Eiendomsmarkedet forventes å løse noe i 2024 slik at Eiendomsmegler 1 Fjellmegleren AS skal levere et bedre resultat sammenlignet med 2023. SpareBank 1 Regnskapshuset Valhall AS forventes å levere et resultat på nivå med 2023. SpareBank 1 alliansen vil styrkes i 2024 gjennom de strukturelle grepene som er besluttet på enkeltbanknivå og i alliansen. En styrket allianse er en klar fordel for SpareBank 1 Hallingdal Valdres. I sum forventer styret et resultat i SpareBank 1 Hallingdal Valdres for 2024 opp mot resultatet for 2023.

Hallingdal, 31. desember 2023 / 13. februar 2024
I styret for SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Elektronisk signert

Kristin Ourom
styreleder

Gro Lundby
nestleder

Ragnhild Kvernberg

Tore Østlund

Odd Holde

Morten Mastrup

Kristin Bakke Haugen

Lars Sandåker

Knut Oscar Fleten
adm. direktør

Delårsregnskap

Resultatregnskap

Konsern									
4. kvrt. 22	4. kvrt. 23	31.12.22	31.12.23	(Hele tusen kroner)	Note	31.12.23	31.12.22	4. kvrt. 23	4. kvrt. 22
136 101	227 187	427 164	769 680	Renteinntekter og lignende inntekter		769 674	426 906	227 155	135 968
74 529	135 311	184 943	427 562	Rentekostnader og lignende kostnader		426 751	184 373	135 163	74 299
61 572	91 876	242 221	342 118	I Netto renteinntekter		342 924	242 533	91 993	61 669
20 369	19 033	82 808	79 495	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		79 495	82 808	19 033	20 369
1 804	2 179	6 844	7 627	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		7 627	6 844	2 180	1 804
18 565	16 854	75 963	71 868	Netto provisjons- og andre inntekter		71 868	75 964	16 853	18 565
19 340	2 426	46 870	56 305	Utbytte og andre innt. av egenkapitalinstrumenter		10 503	38 633	-1 186	26 112
16 311	24 804	-15 092	34 539	Netto verdiendring og gev/tap på valuta og fin.instr.resultat fra andre finansielle investeringer		34 539	-15 092	24 804	16 311
35 651	27 230	31 778	90 843	Netto resultat fra finansielle eiendeler		45 042	23 541	23 618	42 423
1 578	1 832	6 927	7 386	Andre driftsinntekter		97 282	111 630	24 422	31 400
117 366	137 792	356 890	512 216	Sum inntekter		557 116	453 669	156 886	154 059
29 190	38 246	97 665	121 094	Lønn og andre personalkostnader		191 113	167 102	56 714	49 391
22 479	26 453	80 131	96 734	Andre driftskostnader		111 427	102 111	31 286	31 241
3 620	3 624	10 460	14 485	Av-/nedskr verdiendr og gev/tap på ikke fin. eiendeler		15 954	12 879	3 510	4 878
55 290	68 323	188 256	232 313	Sum driftskostnader		318 495	282 092	91 511	85 510
2 242	18 816	11 182	29 569	Kredittap utlån, gar. mv. og rentebærende verdipapirer	4	29 569	11 182	18 816	2 242
59 834	50 653	157 451	250 334	II Resultat før skatt fra videreført virksomhet		209 052	160 395	46 559	66 307
13 087	6 324	29 589	43 324	Skatt på resultat fra videreført virksomhet		44 202	32 137	6 108	13 157
46 747	44 330	127 863	207 010	III Resultat etter skatt fra videreført virksomhet		164 850	128 258	40 451	53 150

Utvidet resultatregnskap

Konsern									
4. kvrt. 22	4. kvrt. 23	31.12.22	31.12.23	(Hele tusen kroner)	Note	31.12.23	31.12.22	4. kvrt. 23	4. kvrt. 22
46 747	44 330	127 863	207 010	IV Resultat før andre inntekter og kostnader		164 850	128 258	40 451	53 150
<i>Poster som ikke blir omklassifisert til resultatet:</i>									
2 021	408	2 021	408	Estimatendr. knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger		408	2 021	408	2 021
<i>Poster som kan bli omklassifisert til resultatet:</i>									
39	68	498	-892	Endring i virkelig verdi utlån PM		-892	498	68	39
-10	-17	-125	223	Skatt virkelig verdi utlån PM		223	-125	-17	-10
Andre endringer									
2 050	458	2 394	-261	Sum andre inntekter og kostnader		-261	2 394	458	2 050
48 797	44 788	130 257	206 749	Periodens totalresultat		164 589	130 652	40 909	55 200

Balanse

Morbank			Note	Konsern	
31.12.2022	31.12.2023	(Hele tusen kroner)		31.12.2023	31.12.2022
12 433	15 922	Kontanter og kontantekvivalenter		15 922	12 433
1 587 147	1 302 661	Utlån til og fordr. kred.inst. og fin.foretak		1 302 817	1 587 300
11 742 822	14 117 365	Utlån til og fordringer på kunder	<u>4,5</u>	14 106 852	11 726 236
606 851	631 953	Rentebærende verdipapirer		631 953	606 851
15 804	30 069	Finansielle derivater	<u>7</u>	30 069	15 804
604 972	584 986	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	<u>15</u>	585 197	610 366
99 345	140 504	Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter		158 001	173 229
56 518	56 950	Eierinteresser i konsernselskap		-	-
-	-	Immaterielle eiendeler		7 819	336
130 757	129 167	Varige driftsmidler		133 901	133 983
43 157	44 307	Andre eiendeler	<u>8</u>	120 215	105 702
14 899 806	17 053 884	Eiendeler		17 092 746	14 972 240
-	-	Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	<u>9</u>	-	-
11 023 976	11 952 345	Innskudd og andre innlån fra kunder	<u>6</u>	11 930 697	10 993 947
1 701 391	2 696 909	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	<u>9</u>	2 696 909	1 701 391
21 741	49 259	Finansielle derivater	<u>7</u>	49 259	21 741
164 174	92 329	Annen gjeld	<u>10</u>	124 804	184 379
83 842	95 663	Avsetninger	<u>10</u>	102 677	91 732
120 633	176 831	Ansvarlig lånekapital	<u>9</u>	176 831	120 633
13 115 756	15 063 335	Sum gjeld		15 081 177	13 113 823
<i>Innskutt egenkapital:</i>					
805 700	805 700	Selskapskapital		805 700	805 700
11 581	11 581	Overkursfond		11 581	11 581
1 176	1 176	Kompensasjonsfond		1 176	1 176
<i>Opptjent egenkapital:</i>					
166 818	185 757	Grunnfondskapital		185 757	166 818
24 162	23 912	Gavefond		23 912	24 162
757 787	935 354	Utjevningsfond		935 354	757 787
16 824	27 068	Annen egenkapital		48 089	91 193
-	-	Årets over/underskudd		-	-
1 784 049	1 990 549	Sum egenkapital	<u>12</u>	2 011 569	1 858 417
14 899 806	17 053 884	Gjeld og egenkapital		17 092 746	14 972 240

Hallingdal, 31. desember 2023 / 13. februar 2024
I styret for SpareBank 1 Hallingdal Valdres

Elektronisk signert

Kristin Ourom
styreleder

Gro Lundby
nestleder

Ragnhild Kvernberg

Tore Østlund

Odd Holde

Morten Mastrup

Kristin Bakke Haugen

Lars Sandåker

Knut Oscar Fleten
adm. direktør

Endringer i egenkapitalen

Morbank

Endringer i egenkapital	Egenkapital-bevis	Overkurs-fond	Komp. fond	Utjevnings-fond	Gunnfonds-kapital	Gavefond	Annen egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2021	805 700	11 581	1 176	611 238	151 131	14 989	0	13 070	1 608 885
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				151 096	8 610	7 500		1 022	168 228
Disponert gaver gjennom året						-1 500			-1 500
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-68 000					-68 000
Utvidet resultat				-1 732	-185			-77	-1 994
Egenkapital 31.12.2021	805 700	11 581	1 176	692 602	159 556	20 989	0	14 015	1 705 619
Egenkapital 01.01.2022	805 700	11 581	1 176	692 601	159 556	20 989	0	14 015	1 705 619
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				113 360	7 068	5 000		2 436	127 863
Disponert gaver gjennom året						-1 827			-1 827
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-50 000					-50 000
Utvidet resultat				1 826	194			374	2 395
Egenkapital 31.12.2022	805 700	11 581	1 176	757 787	166 818	24 162	0	16 825	1 784 049
Egenkapital 01.01.2023	805 700	11 581	1 176	757 787	166 818	24 162	0	16 825	1 784 049
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				177 198	18 900			10 912	207 010
Disponert gaver gjennom året						-250			-250
Utvidet resultat				368	39			-669	-261
Egenkapital 31.12.2023	805 700	11 581	1 176	935 353	185 757	23 912	0	27 069	1 990 548

Konsern

Endringer i egenkapital	Egenkapital-bevis	Overkurs-fond	Komp. fond	Uttevnings-fond	Gunnfonds-kapital	Gavefond	Annen egenkapital	Fond for urealiserte gevinster	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2021	805 700	11 581	1 176	611 238	151 131	14 989	93 352	13 070	1 702 237
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				151 096	8 610	7 500	-896	1 022	167 332
Disponert gaver gjennom året						-1 500			-1 500
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-68 000					-68 000
Andre korrigeringer ført mot EK							-826		-826
Utvidet resultat				-1 732	-185			-77	-1 994
Verdiendring innarbeidelse av felleskontrollert virksomhet							-2 056		-2 056
Egenkapital 31.12.2021	805 700	11 581	1 176	692 602	159 556	20 989	89 574	14 015	1 795 193
Egenkapital 01.01.2022	805 700	11 581	1 176	692 602	159 556	20 989	89 574	14 015	1 795 193
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				113 360	7 068	5 000	-15 206	2 436	112 658
Disponert gaver gjennom året						-1 827			-1 827
Avsatt utbytte, overført til annen gjeld				-50 000					-50 000
Utvidet resultat				1 826	194			374	2 394
Egenkapital 31.12.2022	805 700	11 581	1 176	757 788	166 818	24 162	74 368	16 825	1 858 418
Egenkapital 01.01.2023	805 700	11 581	1 176	757 788	166 818	24 162	74 368	16 825	1 858 418
Årsresultat før andre inntekter og kostnader				177 198	18 900		-42 421	10 912	164 339
Disponert gaver gjennom året						-250			-250
Utvidet resultat				368	39			-669	-261
Andre korrigeringer ført mot EK							-11 187		-11 187
Egenkapital 31.12.2023	805 700	11 581	1 176	935 354	185 757	23 912	20 760	27 069	2 011 309

Bilde 2: Vårt Oslo-kontor har vært i drift i vel 2 år. Her er et knippe av de som jobber på Skøyen.

Noter til regnskapet

Note 1 Regnskapsprinsipper

Kvartalsregnskapet for morbank og konsern omfatter perioden 1.1.-31.12.2023 og er satt opp etter årsregnskapsforskriften.

Kvartalsregnskapet er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering, samt IFRS som fastsatt av EU i tråd med § 1-4, 1. ledd b) i forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap og bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2022.

Delårsregnskapet er ikke revidert.

Note 2 Viktige regnskapsestimer og skjønnsmessige vurderinger

Ved utarbeidelse av selskaps- og konsernregnskapet foretar ledelsen estimer, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper og informasjon i noter. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader og noteopplysninger.

Estimer og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet. Faktiske resultater vil avvike fra de estimerte størrelser. I årsregnskapet for 2022 er det redegjort nærmere for kritiske estimer og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper i note 3. I tillegg er poster omtalt nedenfor preget av usikkerhet og skjønn.

Tap på utlån og garantier

Det vises til note 2 «Regnskapsprinsipper» i årsregnskapet for 2022, for en detaljert beskrivelse av anvendt tapsmodell i henhold til IFRS 9. Modellen inneholder flere kritiske estimer. De viktigste er knyttet til definisjonen av vesentlig økt kredittrisiko og sentrale forutsetninger i den generelle tapsmodellen.

Den generelle tapsmodellen beregner forventet kredittap under tre scenarier for økonomisk utvikling; et forventet scenario (base case), et nedsidescenario (worst case) og et oppsidescenario (best case). Scenarioene benytter ulike estimerte fremtidige nivåer for misligholdsrisiko (PD) og tap gitt mislighold (LGD). I kombinasjon med estimert eksponering ved mislighold (EAD), er PD og LGD de viktigste forutsetningene for beregningene av forventet kredittap (ECL).

Metoden for modellmessig beregning av tapsavsetninger er i stor grad videreført fra tidligere, men i første kvartal i år ble det tatt i bruk en videreutviklet versjon av tapsmodellen som i større grad tar med seg makroøkonomiske størrelser inn i beregningene.

Banken har gått bort fra tidligere praksis med en overordnet bransjevurdering til i større grad å gjennomføre vurderinger av enkeltkunder. Som lokalbank med relativt liten næringsportefølje er banken tett på kundene og derfor bør vurderinger i så stor grad det lar seg gjøre utføres individuelt. Innad i en næringskodegruppe er det også stor forskjell på type selskaper, størrelse, lokasjon og så videre, som gjør at å behandle en bransje samlet kan gi en mer upresis beregning.

Tapsmodellen inneholder 3 ulike scenarier, «Base case», «Worst case» og «Best case», og det beregnes et forventet tap (expected credit loss – ECL) for hvert scenario. ECL for en kombinasjon av de tre scenariene er et vektet gjennomsnitt for de tre scenariene. I en normalsituasjon er scenariene vektet 80-10-10 (hhv. «base» - «worst» - «best»).

Scenariovektingen er gjenstand for løpende vurdering basert på tilgjengelig informasjon. Banken har siden pandemiens inntog i mars-20 operert med en økt sannsynlighet for at et «worst case»-scenario skal inntreffe. Begrunnelsen har vært at det er vanskelig å si hvilke engasjementer som kan få økt tap på grunn av de omtalte ubalansene. Nå har vi hatt mer turbulente tider over en viss tid og vi mener tapsmodellen i større grad har tatt opp i seg disse ubalansene.

For å simulere et litt mer pessimistisk utfall enn normalen, har banken gjennomført simuleringer med litt større vekt på «worst case»-utfallet og valgt å legge en vekt på 80-15-5 (dvs. 15 % sannsynlighet for «worst case») til grunn i beregningen av avsetninger per 31.12.23.

Forskjellen mellom scenariovektingen i dette kvartalet mot vektingen i en normalsituasjon utgjør 7,0 mill. i økt avsetning. Dette viser hvor mye avsetningene er økt som et resultat av vurderingene som er lagt til grunn i regnskapet.

Se ellers note 4 for ytterligere detaljer.

Note 3 Finansiell risiko

Finansiell risiko og risikostyring er beskrevet i årsregnskapet for 2022 blant annet i note 6, 7 til 14 (for kredittrisiko), note 15 (markedsrisiko) og note 16 (likviditetsrisiko) som sammen med informasjon i denne delårsrapporten i all vesentlighet er dekkende for den finansielle risiko per 31.12.2023.

Som følge av endret markedssituasjon og generell økt usikkerhet knyttet til framtidsutsiktene for norsk økonomi, gjennomfører banken nå hyppigere vurderinger av kredittrisiko på større andeler av bankens bedriftsmarkedsportefølje. Kredittengasjementer med innvilget betalingsutsettelse følges tett og risikonivået vurderes løpende.

Note 4 Tap på utlån, garantier, m.v.

For detaljert beskrivelse av tapsmodellen se note 2 - regnskapsprinsipper i årsrapporten for 2022.

Tabellene i denne noten spesifiserer kun morbank da forskjellen mellom morbank og konsern er uvesentlig og består utelukkende av utlån til døtre. Se note 5.

Alle tall i hele tusen kroner.

Morbank				
Tap på utlån og garantier	01.01.2023	Endring avsetning for tap	Netto konstatert/ innbetalt tidligere konstatert	31.12.2023
Avsetning til tap etter amortisert kost - bedriftsmarkedet	47 942	23 952	-1 118	70 776
Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI) - privatmarkedet	17 427	-1 560	-9	15 857
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	65 369	22 392	-1 128	86 633
Presentert som:				
Netto utlån; avsetning til tap på utlån reduserer brutto utlån	56 079	22 553	-1 128	77 504
Annen gjeld; avsetning til tap på garantier, ubenytt kreditt, lånetilsagn	9 290	-161	-	9 129
Balanse	65 369	22 392	-1 128	86 633

Tabellene under avstemmer inngående og utgående balanse per trinn. Avstemmingsposter inkluderer:

- Bevegelser mellom trinn, IB for lån som er flyttet til trinnene.
- Nye utstedte lån, som reflekterer tapsavsetningen for nye innregnede lån, inkludert utlån som tidligere er fraregnet som følge av endrede vilkår.
- Utlån som er fraregnet reflekterer avsetning for utlån som er fraregnet i perioden uten at det er nedskrevet som følge av kredittap inkludert lån som er fraregnet som følge av endringer i vilkår.
- Ny måling av tap inkluderer effekt av endringer i input eller forutsetninger i modellen, delvis tilbakebetaling, opptrekk i eksisterende kreditt, og endringer i måling som følge av overføring mellom trinn.

Morbank				
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
01.01.2023	19 080	30 867	15 422	65 369
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	11 025	-10 652	-373	-
Overført til (fra) trinn 2	-2 365	2 682	-317	-
Overført til (fra) trinn 3	-1 419	-5 914	7 333	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	5 496	13 897	-	19 393
Økning i måling av tap	8 268	14 723	16 059	39 050
Reduksjon i måling av tap	-15 934	-5 913	-2 814	-24 661
Utlån som har blitt fraregnet	-1 266	-2 159	-1 661	-5 086
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-	-
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-7 431	-7 431
31.12.2023	22 885	37 531	26 217	86 633
- Herav bedriftsmarkedet	17 655	31 476	21 645	70 776
- Herav personmarkedet	5 230	6 055	4 572	15 857

Morbank				
Totalt balanseført tapsavsetning på utlån og garantier	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
01.01.2022	14 432	31 137	12 333	57 902
Avsetning til tap				
Overført til (fra) trinn 1	5 851	-5 847	-4	-
Overført til (fra) trinn 2	-991	1 051	-60	-
Overført til (fra) trinn 3	-232	-857	1 089	-
Nye utstedte eller kjøpte utlån	8 832	8 133	75	17 040
Økning i måling av tap	1 929	12 859	7 570	22 358
Reduksjon i måling av tap	-6 975	-5 999	-895	-13 869
Utlån som har blitt fraregnet	-3 764	-9 610	-602	-13 977
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-1	-	-4 084	-4 085
Innbetalinger på tidligere nedskrivninger (konstaterte)	-	-	-	-
31.12.2022	19 080	30 867	15 422	65 369
- Herav bedriftsmarkedet	14 780	22 417	10 745	47 942
- Herav personmarkedet	4 300	8 450	4 677	17 427

Morbank		
Periodens tap på utlån og garantier	31.12.2022	31.12.2023
Endring i IFRS 9 nedskrivning	7 465	21 264
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	4 088	1 128
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	-679	5 462
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	-151	202
Andre korreksjoner / amortisering av nedskrivninger	460	1 513
Sum tap på utlån og garantier	11 182	29 569

Morbank		
	31.12.2022	31.12.2023
Misligholdte engasjement:		
Brutto misligholdte engasjement over 90 dager	35 785	126 718
Trinn 3 nedskrivning	-10 192	-20 914
Netto misligholdte engasjement	25 593	105 804
Avsetningsgrad	28,5 %	16,5 %
Brutto misligholdte engasjement i % av brutto utlån	0,32 %	0,92 %
Øvrige tapsutsatte engasjement:		
Øvrig tapsutsatte engasjement	40 698	65 116
Trinn 3 nedskrivning	-5 092	-5 230
Netto tapsutsatte engasjement	35 606	59 886
Avsetningsgrad	12,5 %	8,0 %
Øvrig tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån	0,36 %	0,48 %

Morbank				
Brutto utlån (fastrenteutlån inngår ikke)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
01.01.2023	10 256 033	989 740	66 308	11 312 081
Endring	1 761 091	506 924	122 896	2 390 911
31.12.2023	12 017 124	1 496 664	189 204	13 702 992
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,19 %	2,51 %	13,86 %	0,63 %

Morbank				
Brutto utlån (fastrenteutlån inngår ikke)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Total
01.01.2022	9 519 881	808 901	46 418	10 375 200
Endring	736 152	180 839	19 890	936 881
31.12.2022	10 256 033	989 740	66 308	11 312 081
Avsetning til tap i % av brutto utlån	0,19 %	3,12 %	23,26 %	0,58 %

Morbank				
Engasjementer med betalingslettelse (forbearance)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Engasjementer med betalingslettelse uten ind. nedskrivning	-	38 339	-	38 339
Engasjementer med betalingslettelse med ind. nedskrivning	-	-	15 047	15 047
Totale engasjementer med betalingslettelse 31.12.2023	-	38 339	15 047	53 385

Morbank				
Engasjementer med betalingslettelse (forbearance)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
Engasjementer med betalingslettelse uten ind. nedskrivning	-	91 142	16 178	107 320
Engasjementer med betalingslettelse med ind. nedskrivning	-	-	-	-
Totale engasjementer med betalingslettelse 31.12.2022	-	91 142	16 178	107 320

Tabellen viser lån hvor det er innvilget betalingslettelse. Lån som har en vesentlig økt kredittrisiko siden førstegangsinnregning er klassifisert i trinn 2.

Sensitivitetsanalyse tapsmodell

Tabellene under viser hvor sensitiv bankens resultat før skatt per 31.12.2023 er for endringer i scenariovektingen i tapsmodellen. For nærmere beskrivelse av tapsmodellen se note 2 og 3 i årsrapporten for 2022.

Banken legger til grunn en scenariovekting på 80-15-5 i tapsberegningen for 4. kvartal. Det betyr 80 % sannsynlighet for at vi har en normalsituasjon, 15 % sannsynlighet for at vi har et «worst case-scenario» og 5 % sannsynlighet for at vi har et «best case-scenario». I en helt normal situasjon ville vi lagt til grunn en vekting på 80-10-10 mellom disse variantene. Det betyr at vektingen banken legger til grunn i dette kvartalet innebærer en noe forhøyet risiko for at vi får en nedgangskonjunktur. Begrunnelsen for å legge til grunn denne vektingen er en videreutvikling av tapsmodellen som i større grad inkluderer makroforhold i beregningene.

Valgt scenariovekting gir en avsetning som er 7,0 mill. høyere enn i et normalscenario og viser stresset som er tillagt modellen utover endringer i forventet tap på engasjementnivå. For å simulere følsomheten i modellen er det nedenfor angitt et scenario med en vekting på 75-20-5, dvs. en ytterligere økning i sannsynligheten for en nedgangskonjunktur. Dette scenarioet ville gitt en ytterligere økning i tapsavsetningene med 6,2 mill. kroner.

Valgt scenariovekting				
Sensitivitetsanalyse tapsmodell	Vekt	BM	PM	Total
Scenario 1 (forventet)	80 %	44 472	10 464	54 935
Scenario 2 (stress)	15 %	21 014	7 985	29 000
Scenario 3 (best)	5 %	2 153	545	2 698
Totalt	100 %	67 639	18 994	86 633

Alternativ scenariovekting				
Sensitivitetsanalyse tapsmodell	Vekt	BM	PM	Total
Scenario 1 (forventet)	75 %	41 692	9 810	51 502
Scenario 2 (stress)	20 %	28 019	10 647	38 666
Scenario 3 (best)	5 %	2 153	545	2 698
Totalt	100 %	71 864	21 002	92 866

Alternativ scenariovekting				
Sensitivitetsanalyse tapsmodell	Vekt	BM	PM	Total
Scenario 1 (forventet)	80 %	44 472	10 464	54 935
Scenario 2 (stress)	10 %	14 010	5 324	19 333
Scenario 3 (best)	10 %	4 306	1 090	5 396
Totalt	100 %	62 788	16 877	79 665

Note 5 Brutto utlån fordelt på sektor og næring

Morbank			Konsern	
31.12.2022	31.12.2023	(Hele tusen kroner)	31.12.2023	31.12.2022
7 435 535	9 220 316	Lønnstakere o.l	9 220 316	7 606 596
		Offentlig sektor		
650 550	728 937	Primærnæringen	728 937	650 550
42 083	69 217	Industri	69 217	42 083
566 319	728 266	Bygg- og anleggsvirksomhet	728 266	566 319
85 960	78 206	Varehandel	78 206	85 960
56 812	26 777	Transport og lagring	26 777	56 812
397 983	77 629	Hotell og restaurantdrift	77 629	397 983
636 370	274 641	Forretningsmessig tjenesteyting	274 641	636 370
1 624 863	2 668 369	Omsetning/drift eiendommer	2 663 113	1 431 603
298 827	319 804	Diverse næringer	314 547	304 441
11 795 302	14 192 162	Brutto utlån	14 181 649	11 778 717
-41 044	-65 972	- Tap på utlån til amortisert kost	-65 972	-41 044
-11 437	-8 825	- Tap på utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	-8 825	-11 437
		- Verdiendring utover tapsnedskrivning		
11 742 821	14 117 365	Netto utlån	14 106 852	11 726 236
11 795 302	14 192 162	Sum brutto utlån	14 181 649	11 778 717
36 240	143 440	Lån overført til SpareBank 1 Næringskreditt	143 440	36 240
3 369 351	4 130 581	Lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt	4 130 581	3 369 351
15 200 893	18 466 183	Sum brutto utlån inkl. kredittforetak	18 455 670	15 184 308

Note 6 Innskudd fordelt på sektor og næring

Morbank		(Hele tusen kroner)	Konsern	
31.12.2022	31.12.2023		31.12.2023	31.12.2022
6 407 234	7 068 105	Lønnstakere o.l	7 068 105	6 407 234
316 414	351 527	Primærnæringer	351 527	316 414
124 171	123 456	Industri	123 456	124 171
921 567	847 674	Bygg- og anleggsvirksomhet	847 674	921 567
179 885	197 592	Varehandel	197 592	179 885
106 836	117 822	Transport og lagring	117 822	106 836
154 393	133 390	Hotell og restaurantdrift	133 390	154 393
98 671	58 634	Forretningsmessig tjenesteyting	58 634	98 671
907 253	1 174 120	Omsetning/drift eiendommer	1 163 297	899 253
1 807 551	1 880 026	Diverse næringer	1 869 202	1 785 522
11 023 976	11 952 345	Sum innskudd fordelt på sektor og næring	11 930 697	10 993 947

Note 7 Finansielle derivater

Oppstillingen nedenfor viser virkelig verdi av bankens finansielle derivater bokført som eiendeler og gjeld samt nominelle verdier av kontraktene. Positiv markedsverdi av kontrakter blir bokført som eiendel, mens negativ markedsverdi blir bokført som gjeld.

Kontraktsvolumet, oppført brutto, viser størrelsen av derivatenes underliggende eiendeler, og er grunnlaget for måling av endringer i virkelig verdi av bankens derivater. Det oppgitte volumet viser utestående volum av transaksjoner ved periodens slutt og gir ingen indikasjon på markedsrisiko eller kredittrisiko. Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjelder for alle rentederivater.

Banken har ingen kontrakter som kvalifiserer for kontantstrømsikring.

Alle beløp er like for morbank og konsern. Tall i hele tusen kroner.

Finansielle derivater			
Til virkelig verdi over resultatet		31.12.2023	
Renteinstrumenter	Kontraktssum	Virkelig verdi Eiendeler	Forpliktelser
Rentebytteavtaler fastrente utlån	375 000	7 177	1 641
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter	375 000	7 177	1 641
Sikring av innlån			
Rentebytteavtaler fastrente innlån	800 000	22 893	47 618
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter sikring	800 000	22 893	47 618
Sum finansielle derivater	1 175 000	30 069	49 259

Til virkelig verdi over resultatet		31.12.2022	
Renteinstrumenter	Kontraktssum	Virkelig verdi Eiendeler	Forpliktelser
Rentebytteavtaler fastrente utlån	375 000	8 735	2 862
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter	375 000	8 735	2 862
Sikring av innlån			
Rentebytteavtaler fastrente innlån	900 000	7 068	18 879
Andre rentekontrakter	-	-	-
Sum renteinstrumenter sikring	900 000	7 068	18 879
Sum finansielle derivater	1 275 000	15 804	21 741

Virkelig verdisikring

Konsernet har gjennomført verdisikring av to fastrenteinnlån med en balanseverdi på 800 mill. kroner. Innlånene sikres 1:1 gjennom eksterne kontrakter hvor det er samsvar mellom løpetid og fastrenten i sikringsobjektet og sikringsforretningen. Konsernet utarbeider kvartalsvis dokumentasjon på at sikringsobjektet og sikringsinstrumentet er sikringseffektivt. Det var ikke ineffektivt resultat på sikringsinstrumentet per 31.12.2023. Det forventes at sikringen vil være effektiv også i fremtiden. Ved bruk av sikringsbokføring sikrer konsernet seg mot bevegelser i markedsrenten.

Endringer i kredittspread mot markedsrenten er ikke en del av sikret risiko og påvirker derfor ikke effektiviteten i sikringsbokføringen. Endring i virkelig verdi av sikringsinstrumentet i 1:1 sikringen var -12,905 mill. kroner per 4. kvartal 2023, mens endring i virkelig verdi av sikringsobjektet (lånene) i 1:1 sikringen var 12,709 mill. kroner. Sikringsineffektiviteten innregnet i resultatet utgjorde dermed en kostnad på 0,2 mill. kroner. Resultateffektene er inkludert i resultatlinjen "Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater".

Note 8 Andre eiendeler

Morbank		Konsern		
31.12.2022	31.12.2023	(Hele tusen kroner)	31.12.2023	31.12.2022
8 981	6 733	Utsatt skatt	9 955	11 754
34 175	37 574	Andre eiendeler	110 260	93 948
43 157	44 307	Andre eiendeler	120 215	105 702

Note 9 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

SpareBank 1 Hallingdal Valdres emitterer og innløser verdipapirgjeld som et ledd i likviditetsstyringen. Refinansieringsbehovet blir også delvis finansiert ved overføring av utlånsportefølje til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Oppstillingen er identisk i morbank og konsern. All verdipapirgjeld er utstedt i NOK.

Verdipapirgjeld			
(Hele tusen kroner)	31.12.2023	31.12.2022	
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak			
- pålydende verdi	-		-
- bokført verdi	-		-
Obligasjonsgjeld			
- pålydende verdi	2 700 000		1 700 000
- bokført verdi	2 696 909		1 701 391
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, pålydende verdi	2 700 000		1 700 000
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer, bokført verdi	2 696 909		1 701 391

Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt			
	31.12.2023	31.12.2022	
2023	-		500 000
2024	300 000		-
2025	300 000		300 000
2026	600 000		300 000
2027	700 000		400 000
2028	800 000		200 000
Sum verdipapirgjeld, pålydende verdi	2 700 000		1 700 000

Endring i verdipapirgjeld	31.12.2023	Emittert/ utvidet i 2023	Forfalt/ innløst i 2023	31.12.2022
Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	-	-	-	-
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	2 700 000	1 500 000	-500 000	1 700 000
Påløpte renter	28 222	-	-	16 357
Verdijusteringer	-31 313	-	-	-14 966
Sum verdipapirgjeld	2 696 909	1 500 000	-500 000	1 701 391

Ansvarlig lånekapital			
	31.12.2023	31.12.2022	
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital *)	175 000		120 000
- påløpte renter	1 831		633
Sum ansvarlig lånekapital	176 831		120 633

*) Ansvarlig lån har en løpetid på 10 år med mulighet for call etter 5 år. Pr 31.12.2023 har banken utstedt totalt 175 mill. kroner i ansvarlig lånekapital, med første tidspunkt for «call» 1.6.2027 (60 mill. kroner), deretter 26.4.2028 (60 mill. kroner) og 1.11.2028 (55 mill. kroner).

Endring i ansvarlig lånekapital	31.12.2023	Emittert/ utvidet i 2023	Forfalt/ innløst i 2023	31.12.2022
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, nominell verdi	175 000	115 000	-60 000	120 000
Påløpte renter	1 831	-	-	633
Sum ansvarlig lånekapital	176 831	115 000	-60 000	120 633

Note 10 Annen gjeld og balanseførte forpliktelser

Morbank		(Hele tusen kroner)	Konsern	
31.12.2022	31.12.2023		31.12.2023	31.12.2022
55 265	66 122	Forpliktelser vedr skatt og avsetninger	78 834	62 051
28 577	29 541	Pensjonsforpliktelser	30 895	29 681
164 174	92 329	Annen gjeld	113 577	184 379
248 016	187 992	Sum annen gjeld og balanseførte forpliktelser	223 306	276 111

Note 11 Kapitaldekning

Kapitalkrav og kapitalmål

Per 31.12.2023 er kravet til bevaringsbuffer 2,5 %, systemrisikobuffer 4,5 % og motsyklisk kapitalbuffer 2,5 %. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 %, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital på rapporteringstidspunktet er 14,0 %. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 Hallingdal Valdres på 2,3 %.

Tidligere var det et krav at Pilar 2-tillegget skulle dekkes inn av ren kjernekapital. Dette ble endret fra og med 31.12.23 til at $\frac{3}{4}$ av kravet skal dekkes av kjernekapital og $\frac{1}{4}$ av kjernekapitalen skal dekkes av ren kjernekapital. Det betyr at minimum 56,25 % av Pilar 2-kravet må dekkes inn med ren kjernekapital. Totalt minstekrav til ren kjernekapital, inklusive pilar 2-kravet, er dermed 15,3 %. Videre gir dette et krav til kjernekapital på 17,2 % og ansvarlig kapital på 19,8 %.

Bankens investering i datterselskapene faller inn under størrelsesunntaket i CRR/CRD IV forskriftenes § 17, og det utarbeides derfor ikke kapitaldekning på konsolidert nivå.

Finanstilsynet har imidlertid pålagt bankene utvidet konsolideringsplikt for eierforetak i samarbeidende gruppe for eierandeler under 10 %. Bestemmelsen gjelder eierandeler i andre finansforetak som forestår den virksomheten som samarbeidet omfatter, jf. finansforetaksloven § 17-13. Banken anvender regelen om forholdsmessig konsolidering av eierandeler i samarbeidende gruppe for SB1 Boligkreditt AS, SB1 Næringskreditt AS, SB1 Kreditt AS og SB1 Finans Midt-Norge AS.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko.

Konsernets fastsatte kapitalmål per 31.12.2023 er:

- ren kjernekapitaldekning minimum 17,3 %
- kjernekapitaldekning minimum 18,8 %
- kapitaldekning minimum 20,8 %.

Forholdsmessig konsolidering		
(Hele tusen kroner)	31.12.2022	31.12.2023
Ren kjernekapital	1 742 590	1 950 139
Kjernekapital	1 757 560	1 963 130
Ansvarlig kapital	1 899 107	2 160 736
Totalt beregningsgrunnlag	9 078 968	10 889 299
Ren kjernekapitaldekning	19,2 %	17,9 %
Kjernekapitaldekning	19,4 %	18,0 %
Kapitaldekning	20,9 %	19,8 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	8,9 %	8,6 %

Morbank		
(Hele tusen kroner)	31.12.2022	31.12.2023
Innskutt egenkapital	817 281	817 281
Opptjent egenkapital	966 768	1 173 528
Balanseført egenkapital	1 784 049	1 990 810
Andre fradrag	-1 217	-1 223
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-164 964	-230 561
Ren kjernekapital	1 619 085	1 759 026
Fondsobligasjoner	-	-
Kjernekapital	1 619 085	1 759 026
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	120 633	176 831
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-8 556	-10 861
Ansvarlig kapital	1 731 162	1 924 996
Risikoveid beregningsgrunnlag:		
Stater	2 849	-
Lokale og regionale myndigheter	28 246	42 447
Institusjoner	330 296	278 064
Foretak	595 807	658 444
Massemarked	1 110 794	1 051 151
Pantsikkerhet i eiendom	3 959 196	4 780 952
Forfalte engasjementer	84 417	218 400
Høyrisikoengasjementer	555 055	1 008 244
Obligasjoner med fortrinnsrett	30 926	26 455
Andeler i verdipapirfond	251 740	261 160
Egenkapitalposisjoner	279 443	307 064
Øvrige engasjementer	160 724	147 794
Sum kredittrisiko	7 389 493	8 780 175
Operasjonell risiko	591 514	699 766
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	7 090	13 931
Totalt beregningsgrunnlag	7 988 097	9 493 872
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	20,3 %	18,5 %
Kjernekapitaldekning	20,3 %	18,5 %
Kapitaldekning	21,7 %	20,3 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,5 %)	199 702	237 347
Motsyklisk buffer (2,0 % i 2022, 2,5 % 2023)	159 762	237 347
Systemrisikobuffer (3,0 % i 2022, 4,5 % 2023)	239 643	427 224
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	599 107	901 918
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,5 %)	359 464	427 224
Tilgjengelig ren kjernekapital	772 591	595 854
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	10,4 %	9,9 %

Note 12 Egenkapitalbevisiere og spredning av egenkapitalbevis per 30.09.2023

Egenkapitalsbevisiere per 31.12.2023	Antall	% av totalt antall egenkapitalbevis
Sparebankstiftelsen Hallingdal	7 130 445	88,50 %
Sparebankstiftelsen Øystre Slidre	926 555	11,50 %
Totalt antall egenkapitalbevis (pålydende kr 100)	8 057 000	100 %

Egenkapitalbevisbrøk - Morbank		
(Hele tusen kroner)	31.12.2022	31.12.2023
Eierandelskapital	805 700	805 700
Overkursfond	11 581	11 581
Utjevningsfond eksklusive utbytte og fond for urealiserte gevinster	757 787	935 354
A. Sum egenkapitalbeveierenes kapital	1 575 068	1 752 635
Grunnfondskapital eksklusive gaver og fond for urealiserte gevinster	166 818	185 757
Kompensasjonsfond	1 176	1 176
B. Sum samfunnsleid kapital	167 994	186 933
Egenkapital eksklusiv utbytte, fond for urealiserte gevinster og annen egenkapital	1 743 062	1 939 568
Eierandelsbrøk (A/(A+B))	90,36 %	90,36 %

Note 13 Segmentinformasjon

Inndelingen i segmentene som beskrevet under er knyttet til den måten konsernet styres og følges opp på internt i virksomheten.

Konsern 31.12.2023					
(Hele tusen kroner)	Morbank	Eiendoms-megling	Regnskaps-tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT					
Netto renteinntekter og provisjon BK/NK	353 818	1 035	216	-446	354 622
Netto andre provisjonsinntekter	60 169	-	-	-	60 169
Netto andre inntekter	98 229	44 999	51 050	-51 954	142 324
Driftskostnader	232 313	44 293	47 085	-5 197	318 494
Resultat før tap	279 903	1 741	4 180	-47 203	238 621
Tap på utlån og garantier	29 569	-	-	-	29 569
Resultat før skatt	250 334	1 741	4 180	-47 203	209 052
BALANSE					
Netto utlån til kunder	14 117 365	-	-	-10 513	14 106 852
Andre eiendeler	2 936 519	50 312	23 904	-36 068	2 974 667
Sum eiendeler per segment	17 053 884	50 312	23 904	-46 581	17 081 519
Innskudd fra og gjeld til kunder	11 952 345	-	-	-21 648	11 930 697
Annen gjeld og egenkapital	5 101 539	50 312	23 904	-24 932	5 150 823
Sum egenkapital og gjeld per segment	17 053 884	50 312	23 904	-46 580	17 081 519

Konsern 31.12.2022					
(Hele tusen kroner)	Morbank	Eiendoms-megling	Regnskaps-tjenester	Øvrig virksomhet/ elimineringer	Totalt konsern
RESULTAT					
Netto renteinntekter og provisjon BK/NK	259 758	820	-34	-474	260 070
Netto andre provisjonsinntekter	58 426	-	-	-	58 426
Netto andre inntekter	38 705	51 884	47 394	-2 812	135 171
Driftskostnader	188 256	45 824	45 735	2 275	282 090
Resultat før tap	168 633	6 880	1 625	-5 561	171 577
Tap på utlån og garantier	11 182	-	-	-	11 182
Resultat før skatt	157 451	6 880	1 625	-5 561	160 395
BALANSE					
Netto utlån til kunder	11 742 822	-	-	-16 586	11 726 236
Andre eiendeler	3 156 984	53 699	24 975	10 346	3 246 004
Sum eiendeler per segment	14 899 806	53 699	24 975	-6 240	14 972 240
Innskudd fra og gjeld til kunder	11 023 976	-	-	-30 029	10 993 947
Annen gjeld og egenkapital	3 875 830	53 699	24 975	23 789	3 978 293
Sum egenkapital og gjeld per segment	14 899 806	53 699	24 975	-6 240	14 972 240

Note 14 SpareBank 1 Boligkreditt AS m.v.

SpareBank 1 Boligkreditt AS, SpareBank 1 Næringskreditt AS og SpareBank 1 Kreditt AS

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS. Dette innebærer at bankene har forpliktet seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OmF) for det tilfellet at Boligkreditt/Næringskreditt ikke kan refinansiere sine utstedte OmF i markedet.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Boligkreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Boligkreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkludert krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Boligkreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en managementbuffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt å ikke holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

Banken har også inngått en aksjonæravtale med aksjonærene i SpareBank 1 Næringskreditt AS. Denne innebærer blant annet at banken skal bidra til at SpareBank 1 Næringskreditt AS til enhver tid har en ren kjernekapitaldekning (Core Tier 1) som tilsvarer de krav som myndigheter fastsetter (inkludert krav til bufferkapital og Pilar 2 beregninger), og eventuelt å tilføre kjernekapital om den faller til et lavere nivå. SpareBank 1 Næringskreditt AS har interne retningslinjer om kjernekapitaldekning som overstiger myndighetenes krav, samt en managementbuffer på 0,4 %. Ut fra en konkret vurdering har banken valgt å ikke holde kapital for denne forpliktelsen, fordi risikoen for at banken skal bli tvunget til å bidra anses som svært liten. Det vises i den forbindelse også til at det finnes en rekke handlingsalternativer som også kan være aktuelle dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har, sammen med de andre eierne, inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Kreditt AS til enhver tid har en forsvarlig ansvarlig kapital.

For mer informasjon vedrørende avtalene se note 9 i årsregnskapet for 2022.

Note 15 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

I henhold til IFRS 7 skal finansielle instrumenter som regnskapsføres til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer:

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige. Instrumenter inkludert i nivå 1 omfatter kun egenkapitalinstrumenter notert på børs samt verdipapirfond som investerer i egenkapitalinstrumenter.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedssdata

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Instrumenter inkludert i nivå 2 omfatter renteswapper og obligasjoner og sertifikater som inngår i likviditetsporteføljen samt verdipapirfond som investerer i renteinstrumenter. I tillegg inngår utlån klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat. Dette er utlån med pant i bolig som måles til virkelig verdi gjennom bruk av matematiske tapsmodeller som er validert mot historiske tap.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data

Dersom fastsettelsen av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2, benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke er basert på observerbare markedssdata, er fastsatt på grunnlag av verdianslag innhentet fra eksterne parter eller SpareBank 1 Gruppen. Instrumenter inkludert i nivå 3 som verdsettes etter disse verdsettelsesmetoder omfatter unoterte egenkapitalinstrumenter, som vurderes til virkelig verdi over resultatet.

Strategiske eierposter i SpareBank 1 selskapene verdsettes i hovedsak til gjennomsnittlig emisjonskurs. Fastrentelån klassifisert i nivå 3 verdivurderes kvartalsvis basert på en neddiskontert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer fra porteføljen. Diskonteringsrenten settes lik en stipulert

markedsrente for porteføljen. Verdien tilsvarer bankens beste estimat på prisen en markedsdeltaker vil være villig til å betale for fastrenteutlånsporteføljen i et annenhåndsmarked for fastrenteutlån.

Instrumenter inkludert i nivå 3 omfatter hovedsakelig investeringer i fastrenteutlån og aksjer i allianseselskaper og andre strategiske aksjer samt grunnfondsbevis i andre banker.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31.12.2023:

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	30 069	-	30 069
- Obligasjoner og sertifikater	-	631 953	-	631 953
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	113 815	147 915	323 468	585 197
- Fastrentelån	-	-	489 388	489 388
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI				
- Utlån klassifisert til virkelig verdi over utvidet res.	-	9 345 241	-	9 345 241
Sum eiendeler	113 815	10 155 178	812 855	11 081 849
Forpliktelses (hele tusen kroner)				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	49 259	-	49 259
Sum forpliktelser	-	49 259	-	49 259

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31.12.2022:

Eiendeler (hele tusen kroner)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	15 804	-	15 804
- Obligasjoner og sertifikater	-	606 851	-	606 851
- Egenkapitalinstrumenter og verdipapirfond	93 083	238 088	274 012	605 183
- Fastrentelån	-	-	483 222	483 222
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over OCI				
- Utlån klassifisert til virkelig verdi over OCI	-	7 786 602	-	7 786 602
Sum eiendeler	93 083	8 647 345	757 234	9 497 662
Forpliktelses (hele tusen kroner)				
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	-	21 741	-	21 741
Sum forpliktelser	-	21 741	-	21 741

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31.12.2023:			
	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 01.01.2023	483 222	274 012	757 234
Investeringer i perioden	-	45 459	45 459
Tilbakebetaling av kapital	-	-	-
Salg i perioden (til bokført verdi)	-	-676	-676
Netto volumendring i perioden	6 348	-	6 348
Gevinst eller tap ført i resultatet	-182	4 673	4 490
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat	-	-	-
Utgående balanse 31.12.2023	489 388	323 468	812 855

Følgende tabell presenterer endringene i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31.12.2022:			
	Fastrentelån	Egenkapital-instrumenter	Sum
Inngående balanse 01.01.2022	430 381	251 788	682 168
Investeringer i perioden	-	20 202	20 202
Tilbakebetaling av kapital	-	-	-
Salg i perioden (til bokført verdi)	-	-1 932	-1 932
Netto volumendring i perioden	64 614	-	64 614
Gevinst eller tap ført i resultatet	-11 773	3 954	-7 818
Gevinst eller tap ført direkte mot utvidet resultat	-	-	-
Utgående balanse 31.12.2022	483 222	274 012	757 234

Note 16 IFRS 16 Leieavtaler

Vesentlige leieavtaler for konsernet balanseføres etter IFRS 16. Bruksrett er presentert i balansen som en del av "Varige driftsmidler", mens leieforpliktelsen presenteres som "Annen gjeld".

SpareBank 1 Hallingdal Valdres har i konsernet benyttet seg av fritak for en kortsiktig leieavtale (under 12 måneder) som gjelder avtale Fjellmegleren har på Geilo.

Resultatregnskapet vil også påvirkes fordi tidligere driftskostnader erstattes med renter og avskrivninger. Den totale kostnaden blir vanligvis høyere de første årene av en leiekontrakt (renteelementet er da større) og lavere i senere år.

Morbank		Konsern		
31.12.2022	31.12.2023	Balansen (hele tusen kroner)	31.12.2023	31.12.2022
61 057	57 198	Leieforpliktelser	57 198	61 057
68 325	64 407	Bruksrett	64 407	68 325

Morbank		Konsern		
31.12.2022	31.12.2023	Resultatregnskap (hele tusen kroner)	31.12.2023	31.12.2022
7 525	8 273	Avskrivninger	8 273	7 525
725	942	Renter	942	725
8 251	9 215	Sum	9 215	8 251

Morbank			Konsern	
31.12.2022	31.12.2023	Resultateffekter IFRS 16	31.12.2023	31.12.2022
7 836	8 910	Reduksjon driftskostnader etter IAS 17	8 910	7 836
8 251	9 215	Økning kostnader etter IFRS 16	9 215	8 251
		Endringer i resultat før skatt i perioden		
-415	-305		-305	-415

Note 17 Hendelser etter balansedagen

Det har frem til rapporteringstidspunktet ikke inntruffet enkelthendelser av vesentlig betydning som påvirker konsernets delårsregnskap ved utgangen av 4. kvartal 2023.

Geilo • Ål • Gol • Nesbyen • Flå • Hemsedal

Fagernes • Heggenes • Beitostølen

Oslo • Bergen